

BEFARINGSRAPPORT

Oppdragsnavn **E6 Ulsberg - Vindåsliene**
 Prosjekt nr. **12110**
 Kunde **Nye Veier**
 Dokument ID **NV50E6UV-YML-RAP-0050**
 Revisjon **01**
 Dokumentsteg **For informasjon**
 Dato **06-11-2020**
 Fra **FSR**

Utført av **Paul Andreas Aakerøy**
 Kontrollert av **Elisabeth Kaddan**
 Godkjent av **Lise Støver**

Fremmedartskartlegging - Skogheim-Fossum

Revisjonsoversikt

Revisjon	Bakgrunn	Utarbeidet	Kontrollert	Godkjent	Dato
01		PAAA	EKAD	LSRTRH	06.11.2020

Endringsoversikt

Revisjon	Dato	Vesentlige endringer

Innhold

1 Innledning	3
2 Relevant lovverk	3
3 Metode	4
4 Resultater	4
5 Referanser	9

1 Innledning

Rambøll er engasjert av NCC for å kartlegge fremmede arter i planområdet Skogheim – Fossum, i forbindelse med bygging av ny E6 mellom Ulsberg og Vindåsliene.

Fremmede arter er arter som opptrer utenfor sitt naturlige utbredelsesområde, det vil si utenfor det området artens naturlige spredningspotensiale tilsier at den skal være. Fremmede arter spres til nye områder bevisst eller ubevisst ved hjelp a menneskers aktivitet. Det er ikke bare arter som kan være fremmede, men også underarter eller lavere taksoner, kultivarer og hybrider. Begrepet fremmed art omfatter alle livsstadier eller deler av individer som har potensial til å overleve og formere seg (frø, egg, sporer eller annet biologisk materiale). I praksis omfatter kartleggingen karplanter.

Artsdatabankens fremmedartsliste [1] viser hvilken økologisk risiko fremmede arter kan utgjøre for naturmangfoldet i Norge. Risikovurderingen omfatter i hovedsak fremmede arter som er etablert i Norge etter 1800. I tillegg kommet et utvalg fremmede arter som trolig vil etablere seg i Norge innen 50 år. 233 arter er plassert i kategoriene svært høy risiko (SE) eller høy risiko (HI). De øvrige kategoriene er potensielt høy risiko (PH), lav risiko (LO) og ingen kjent risiko (NK). Økologisk risiko måles ut fra økologisk effekt og invasjonspotensiale.

Denne rapporten presenterer funn fra kartleggingen. Basert på resultatene kan det utarbeides en tiltaksplan for behandling av fremmede skadelige arter for å unngå spredning.

2 Relevant lovverk

Naturmangfoldloven [2] kapittel IV, og tilhørende forskrift om fremmede organismer [3], stiller krav til aktsomhet for å unngå spredning av fremmede arter. Forskriften har som formål å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede arter som kan skade naturmangfoldet. Kapittel V i forskriften setter krav til aktsomhet for virksomheter og tiltak som kan medføre spredning av fremmede organismer:

§ 18 setter alminnelige krav til aktsomhet: «(1) Den som er ansvarlig for innførsel, hold, utsetting eller omsetning av organismer, eller som iverksetter tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer i miljøet, skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfold, herunder a) ha kunnskap om den risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold som aktiviteten og de aktuelle organismene kan medføre, og om hvilke tiltak som er påkrevd for å forebygge slike følger, og b) treffe forebyggende tiltak for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfold, og for raskt å avdekke utilsiktet spredning av fremmede organismer.»

§ 23 setter krav om skriftlig miljørisikovurdering ved etablering og utvidelse av parkanlegg og transport- og næringsutbyggingsområder: «Før utsetting av fremmede landlevende planter som skjer i forbindelse med etablering eller utvidelse av parkanlegg eller transport- og næringsutbyggingsområder, skal den ansvarlige utarbeide en skriftlig vurdering, av rimelig omfang, av de aktuelle plantenes spredningsevne og den risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold utsettingen medfører, der eventuelle forebyggende tiltak etter § 18 inngår. Vurderingen skal ved forespørsel gjøres tilgjengelig for Miljødirektoratet.»

§ 24 stiller krav om tiltak rettet mot mulige spredningsveier for fremmede organismer: «(4) Før flytting av løsmasser eller andre masser som kan inneholde fremmede organismer, skal den ansvarlige, i rimelig utstrekning, undersøke om massene inneholder fremmede organismer som kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold dersom de spres, og treffe egnede tiltak for å forhindre slik

risiko, slik som bruk av masser fra andre områder, tildekking, nedgraving, varmebehandling, eller levering til lovlig avfallsanlegg.»

3 Metode

Feltregistreringer mht. fremmede arter ble utført av Rambøll ved Lars Jøran Sundsdal, Elisabeth Kaddan og Paul Andreas Aakerøy i perioden 5-9 oktober 2020. Kartleggingen ble utført til fots i terrenget, med unntak av enkelte veinære arealer som ble kartlagt fra bil. Appen ArcGIS Collector for iPad ble brukt for registrering av data. Artsregistreringer ble målt inn ved hjelp av Trimble R1 GNSS-mottaker, som normalt gir en nøyaktighet på <100 cm. I praksis er kartleggingen avgrenset til karplanter.

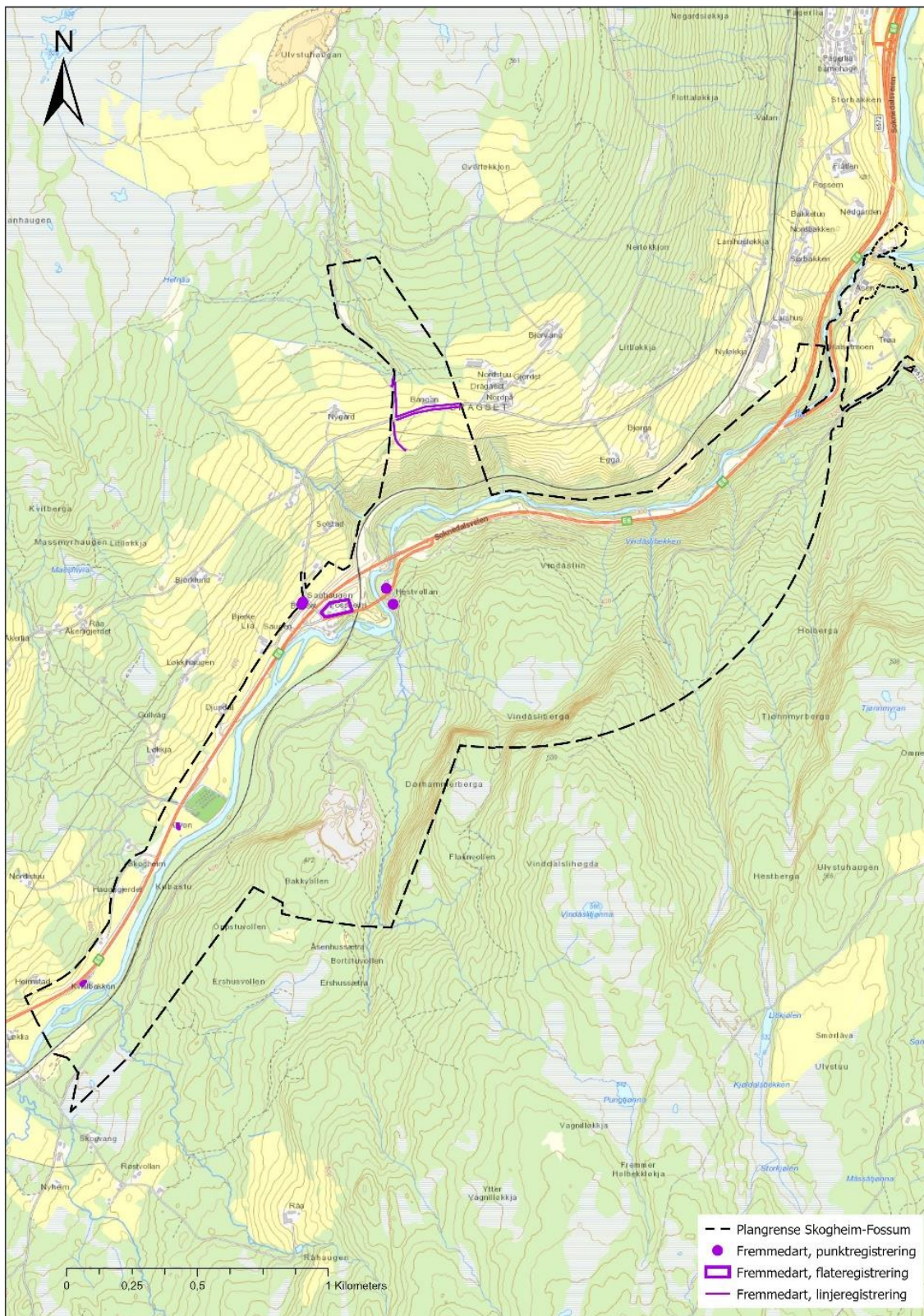
Undersøkellesområdet sammenfaller med plangrense for E6 Skogheim-Fossum, se Figur 1. Registrerte fremmede arter fremstilles i kart og i tabell med risikovurdering etter fremmedartslista. I tillegg vil kartdata for registrerte fremmedarter være tilgjengelig i form av shape-filer eller lignende filformat. Resultatene omhandler arter i kategoriene svært høy (SE), høy (HI) og potensielt høy risiko (PH). Arter i kategoriene lav risiko (LO) og ingen kjent risiko (NK) er ikke tatt med.

Resultatene i rapporten er gjeldende med følgende begrensninger og forbehold. Området som er kartlagt er vist i figur 1. Rapportens vurderinger er kun gjeldende for det gitte undersøkelsesområdet. Ved eventuelle endringer eller utvidelser av planområdet må ny vurdering gjennomføres av fagressurs. Videre tas det forbehold om at det kan finnes uoppdagede naturelementer av verdi, som ikke er fanget opp ved den prosjektspesifikke befaringen. Dette kan for eksempel skyldes tidspunktet for kartleggingen, siden forskjellige arter og artsgrupper har forskjellige vekstmønster gjennom sesongen. For eksempel er noen arter mest fremtredende om våren, mens andre ikke er synlige før til høsten. I tillegg vil artenes størrelse og adferd påvirke sannsynligheten for å bli observert i løpet av befaringsens begrensede tidsrom.

4 Resultater

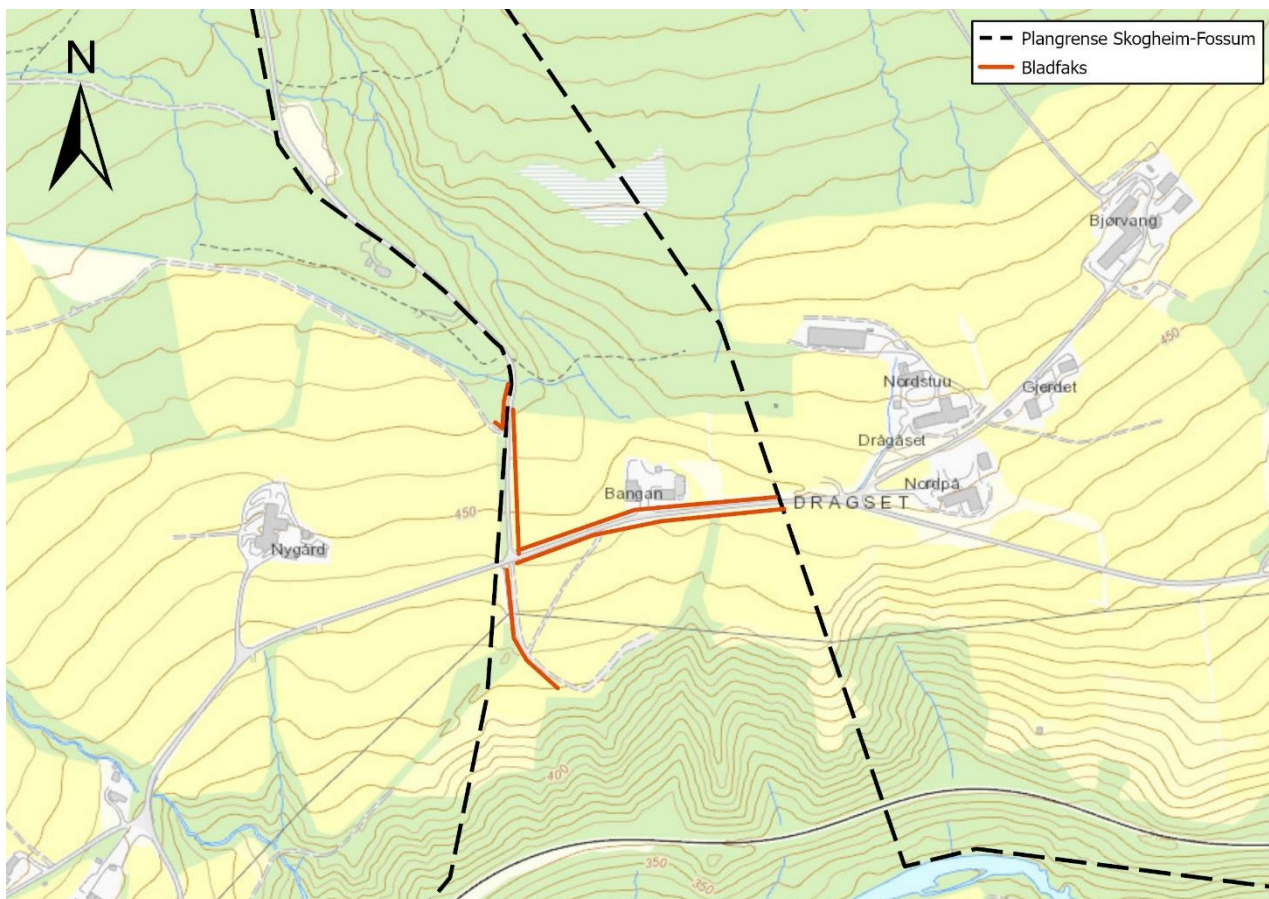
Planområdet er i stor grad preget av et aktivt skogbruk. Det er en del veier (lokalveier og skogsbilveier), kraftlinjer, jordbruksområder og spredt bebyggelse. Naturen i undersøkelsesområdet består i hovedsak av skogsmark. Dominerende treslag er gran, men arealer med furu og løvskog forekommer også. Vegetasjonstyper som bærlyng- og lyngskog er mest vanlige, men også innslag av arealer med lågurt. Langs Orkla er det områder med dyrka mark (hovedsakelig benyttet til beite og grasproduksjon).

Fremmede arter er oftest knyttet til arealer med mye påvirkning; eksempelvis anleggsområder, veikanter, skrotemark og opparbeidede arealer for parkering og opphold. I tillegg er det ofte spredning fra hageavfall. Det ble funnet forholdsvis få forekomster av fremmedarter i planområdet, se Figur 1.

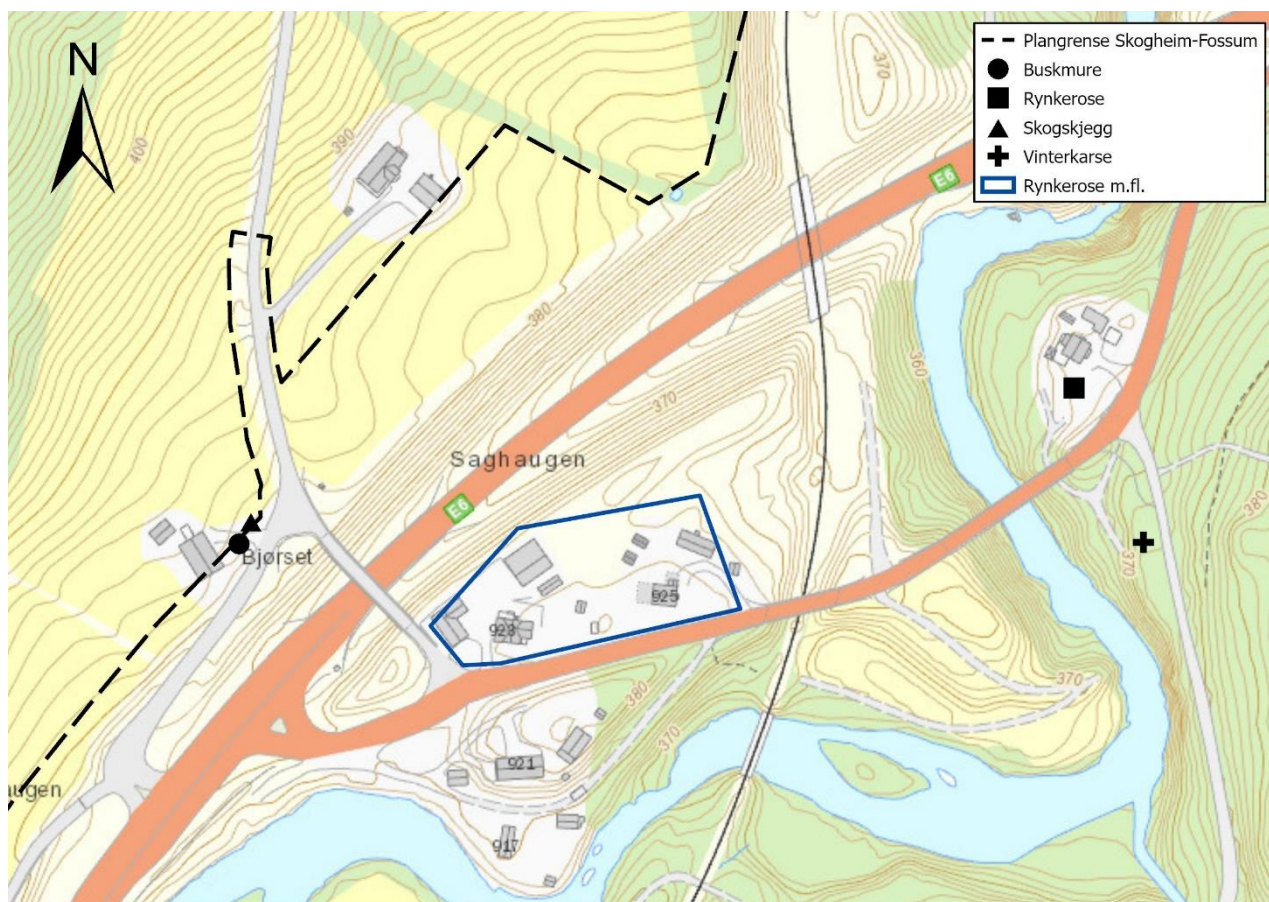
Figur 1. Oversiktskart over kartleggingsområdet for fremmede arter. Svart stiplet linje angir grensen for vedtatt plan mellom Ulsberg og Vindåsliene. Lilla punkter/linjer/polygoner angir funn av fremmede arter.

Ved gården Bangan ble det i grensen mellom vei og innmark registrert forekomster av fremmedarten bladfaks (SE), se Figur 2. Bladfaks er innført som fôrgras fra Mellom-Europa, dyrkes i stort omfang og er også blitt sådd ut på beiter, veikanter og skråninger for stabilisering. Arten har en stor økologisk effekt. Den er en svært konkurransedyktig og storvokst art som fortrenger de aller fleste andre urteaktige planter der den invaderer. Arten forekommer med stor sannsynlighet innenfor store deler av de dyrkede arealene i det spesifikke området.

Figur 2. Registreringer av fremmedarten bladfaks (SE) ved Dragset gitt i rødt. Plangrense i stiplet svart linje.

I området Bjørset-Fosshiem ble det funnet flere forekomster med fremmede arter, se Figur 3. Arealet merket med blå avgrensning var på befaringstidspunktet privat eiendom og bebodd, og ble følgelig ikke kartlagt annet enn fra vei. Lokaliteten er en privat hage og det antas at det finnes flere forekomster av fremmede arter her, i tillegg til registrert forekomst av rynkerose.

Figur 3. Registreringer av fremmede arter ved området Bjørset-Fosheim. Arealet merket med blå avgrensing er ikke fullstendig kartlagt og antas å ha flere forekomster av fremmede arter.

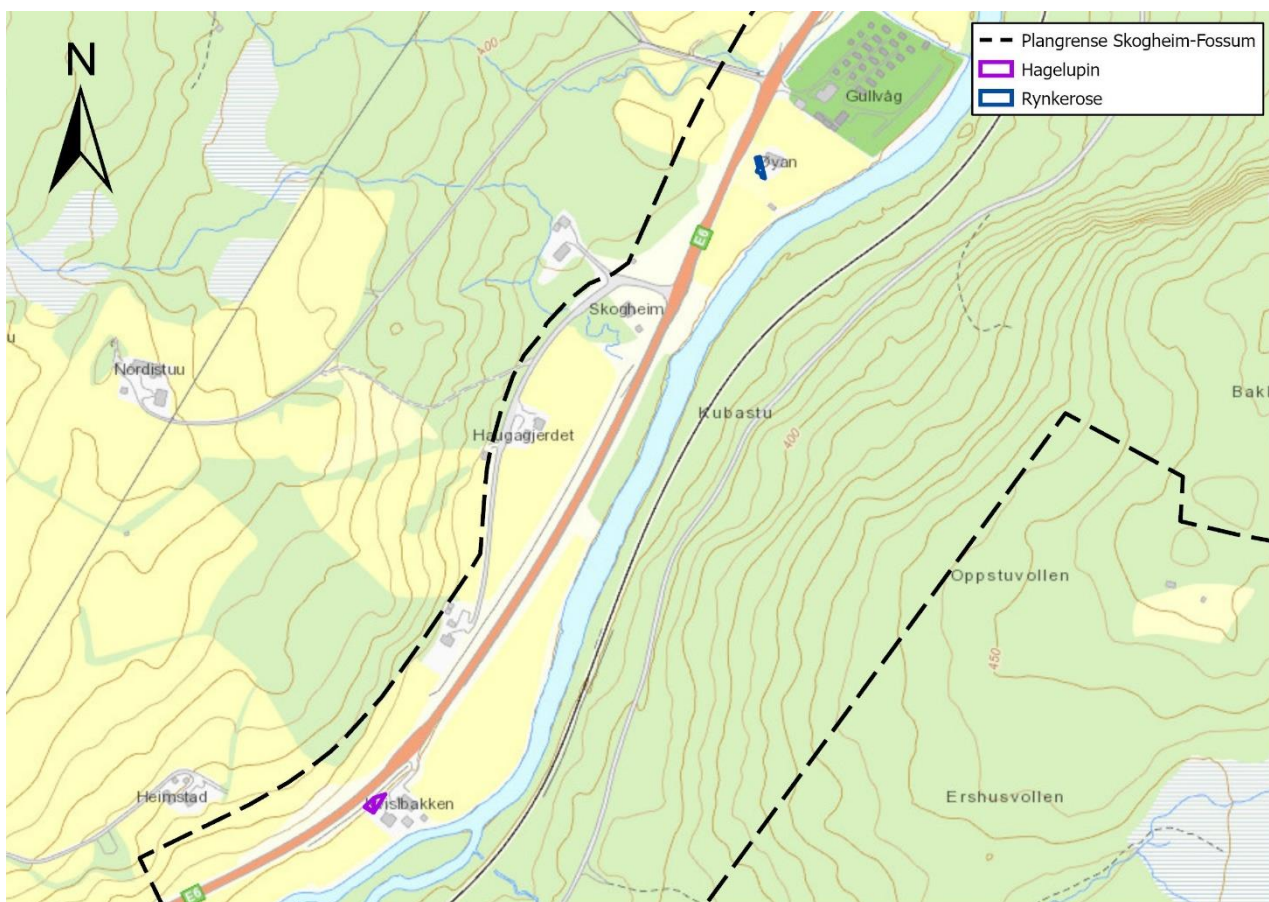
Helt sør i planområdet var det enkelte spredte forekomster av fremmede arter, se Figur 5. Forekomsten av hagelupin var i privat hage, på boligsiden av jordvoll mot dagens E6. Ved Øyan ble det registrert en forholdsvis stor forekomst av rynkerose (ca. 76 m²) på gjengroingsareal ved en gammel låve, se Figur 4a. I tillegg var det flere fremmedarter inne på området til Gullvåg camping, i form av hekker og prydbeplantning. Disse er ikke artsbestemt og registrert i kart, se Figur 4b.

Figur 4a. Rynkerose ved Øyan.

Figur 4b. Beplantning på Gullvåg camping.

Figur 5. Registreringer av fremmede arter helt sør i planområdet. I tillegg var det også forekomster av fremmede arter inne på området til Gullvåg camping, disse er ikke registrert. Plangrense i stiplet svart linje.

Tabell 1 gir en oppsummering av de fremmede skadelige artene som ble registrert under befaringen.

Tabell 1: Oversikt over registrerte fremmede arter i kategoriene svært høy (SE), høy (HI) og potensielt høy risiko (PH) i undersøkelsesområdet.

Norsk navn	Latinsk navn	Risikokategori
Bladfaks	<i>Bromopsis inermis</i>	Svært høy (SE)
Buskmure	<i>Dasiphora fruticosa</i>	Potensielt høy (PH)
Rynkerose	<i>Rosa rugosa</i>	Svært høy (SE)
Skogskjegg	<i>Aruncus dioicus</i>	Svært høy (SE)
Vinterkarse	<i>Barbarea vulgaris</i>	Svært høy (SE)
Hagelupin	<i>Lupinus polyphyllus</i>	Svært høy (SE)

5 Referanser

[1] Artsdatabanken (2018). Fremmedartslista 2018. Hentet 02.11.2020

<https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>

[2] Klima- og miljødepartementet, «Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)» (LOV-2009-06-19-100)

[3] Klima- og miljødepartementet, «Forskrift om fremmede arter,» 2015.

[4] Artskart (u.å). Hentet 3.11.2020. <https://artskart.artsdatabanken.no/>